

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 50/22
Luksemburgā, 2022. gada 24. martā

Spridums lietā C-433/20
Austro-Mechana

Tā sauktais izņēmums attiecībā uz “privātu kopēšanu” saskaņā ar Direktīvu par autortiesībām ir piemērojams aizsargāta darba kopijas glabāšanai mākonī (cloud) privātām vajadzībām

Tiesību subjektiem ir jāsaņem taisnīga atlīdzība, kas tomēr nav noteikti jāpiemēro mākoņa pakalpojumu sniedzējiem

*Austro-Mechana*¹ ir autortiesību kolektīvā pārvaldītāja organizācija, kas īsteno likumā paredzētās tiesības uz atlīdzību, kura ir maksājama atbilstoši izņēmumam attiecībā uz privātu kopēšanu². Tā cēla *Handelsgericht Wien* (Vīnes Komerctiesa, Austrija) prasību samaksāt šo atlīdzību pret *Strato AG*, glabāšanas mākonī (cloud) pakalpojumu sniedzēju. Šī tiesa prasību noraidīja, pamatojoties uz to, ka *Strato* nenodod saviem klientiem datu nesējus, bet gan sniedz tiem uzglabāšanas pakalpojumu tiešsaistē.

Izskatot strīdu apelācijas instancē, *Oberlandesgericht Wien* (Apelācijas tiesa Vīnē) jautāja Tiesai, vai uz satura glabāšanu mākoņdatošanas ietvaros attiecas Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētais izņēmums saistībā ar privātu kopēšanu³.

Tiesa nospriež, ka **izņēmums attiecībā uz privātu kopēšanu ir saistīts ar darbu kopijām serverī glabāšanas telpā, ko mākoņdatošanas pakalpojuma sniedzējs nodevis lietotāja rīcībā. Tomēr dalībvalstīm nav pienākuma uzlikt pienākumu glabāšanas mākonī pakalpojumu sniedzējiem maksāt taisnīgu atlīdzību atbilstoši šim izņēmumam, ja taisnīgās atlīdzības samaksa tiesību subjektiem ir paredzēta citā veidā.**

Tiesas vērtējums

Pirmkārt, Direktīvā 2001/29 ir paredzēts, ka izņēmums attiecībā uz privātu kopēšanu ir piemērojams reproducēšanai uz jebkura materiāla⁴. Tiesa lemj par šī izņēmuma piemērojamību darbu kopijām mākonī.

Attiecībā uz jēdzienu “reproducēšana” Tiesa precizē, ka darba rezerves kopijas izgatavošana glabāšanas telpā mākonī ir šī darba reproducēšana. Proti, darba augšupielāde (*upload*) mākonī nozīmē tā kopijas glabāšanu.

Attiecībā uz vārdiem “jebkāds materiāls” Tiesa norāda, ka tie attiecas uz visiem datu nesējiem, uz kuriem var reproducēt aizsargāto darbu, ieskaitot mākoņdatošanas ietvaros izmantotos serverus. Šajā ziņā nav izšķirošas nozīmes tam, ka serveris pieder trešai personai. Tādējādi izņēmums attiecībā uz privātu kopēšanu var tikt piemērots reproducēšanai, ko fiziska persona veic, izmantojot trešai personai piederošu ierīci. Turklāt viens no Direktīvas 2001/29 mērķiem ir izvairīties no tā, ka

¹ *Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte Gesellschaft mbH*.

² Izņēmums attiecībā uz privātu kopēšanu ir izņēmums no autoru ekskluzīvajām tiesībām atļaut vai aizliegt savu darbu reproducēšanu. Tas attiecas uz reproducēšanu, ko uz jebkura materiāla veic fiziska persona privātai lietošanai ar mērķi, kurš ne tieši, ne netieši nav komerciāls.

³ Dalībvalstīm ir tiesības paredzēt šādu izņēmumu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/29/EK (2001. gada 22. maijs) par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā (OV 2001, L 167, 10. lpp.) 5. panta 2. punkta b) apakšpunktu. Šādā gadījumā šīm valstīm ir jānodrošina, lai tiesību subjekti saņemtu taisnīgu atlīdzību.

⁴ Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunkts.

tehnoloģiju attīstības dēļ autortiesību aizsardzība Savienībā kļūtu novecojusi vai neaktuāla. Šis mērķis tiktu apdraudēts, ja autortiesību aizsardzības izņēmumi un ierobežojumi tiktu interpretēti tādējādi, ka tie izslēgtu digitālos medijus un mākoņdatošanas pakalpojumus.

Līdz ar to jēdziens "jebkāds materiāls" attiecas uz serveri, kurā mākoņdatošanas pakalpojuma sniedzējs lietotāja rīcībā nodod glabāšanas telpu.

Otrkārt, Tiesa lemj par to, vai glabāšanas mākonī pakalpojumu sniedzējiem ir jāuzliek panākums maksāt taisnīgu atlīdzību, un būtībā uzskata, ka saskaņā ar pašlaik spēkā esošajām Savienības tiesībām šāds pienākums ietilpst rīcības brīvībā, kas ir atzīta valsts likumdevējam, nosakot dažādus taisnīgas atlīdzības sistēmas elementus.

Šajā ziņā tā atgādina, ka dalībvalstīm, kuras īsteno izņēmumu attiecībā uz privātu kopēšanu, ir jāparedz taisnīgas atlīdzības sistēma, kas paredzēta, lai atlīdzinātu tiesību subjektiem nodarīto kaitējumu.

Attiecībā uz taisnīgās atlīdzības maksātāju principā atlīdzība ir jāfinansē personai, kas veic privātu kopēšanu, proti, glabāšanas pakalpojumu mākoņdatošanas ietvaros lietotājam.

Tomēr praktisko grūtību gadījumā, kas saistītas ar galalietotāju identificēšanu, **dalībvalstis var ieviest nodevu par privātu kopēšanu, kas jāmaksā tādu serveru ražotājam vai importētājam, kurus izmantojot mākoņdatošanas pakalpojumi tiek piedāvāti privātpersonām. Šī nodeva tiks ekonomiski pārnesta uz šādu serveru pircēju, un galu galā to maksā privāts lietotājs, kurš izmanto šīs iekārtas vai kuram tiek sniegts reproducēšanas pakalpojums.**

Nosakot nodevu par privātu kopēšanu, dalībvalstis var ņemt vērā apstākli, ka atsevišķas ierīces un datu nesējus var izmantot, lai izgatavotu privātas kopijas mākoņdatošanas ietvaros. Tomēr tām ir jāpārliecinās, ka šādi samaksāta nodeva, ciktāl tā attiecas uz vairākām ierīcēm un datu nesējiem vienotajā privātas kopēšanas procesā, nepārsniedz iespējamo kaitējumu, kas nodarīts tiesību subjektiem.

Tādējādi Direktīvai 2001/29 nav pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru glabāšanas mākonī pakalpojumu sniedzējiem nav jāmaksā taisnīga atlīdzība, ja vien šajā tiesiskajā regulējumā taisnīga atlīdzība ir paredzēta citā veidā.

ATGĀDINĀJUMS. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām to tiesvedības ietvaros uzdot jautājumus Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Tiesa neiztiesā strīdus, ko izskata valstu tiesas. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums tāpat ir saistošs citām valstu tiesām, kurām ir jāatrisina līdzīgas problēmas.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Pilns sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Marta Osleja ☎ (+352) 4303 6005

Sprieduma pasludināšanas attēli ir pieejami "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106